

Sygn. akt V ACa 125/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Iwona Wilk (spr.)
Sędziowie :	SA Janusz Kiercz SA Jadwiga Galas
Protokolant :	Barbara Knop

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2013 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. W.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w (...)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 29 listopada 2012 r., sygn. akt II C 93/12

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt V ACa 125/13

UZASADNIENIE

Powód J. W. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej(...)kwoty 90 000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od wniesienia pozwu, kwoty 12 643 zł z ustawowymi odsetkami od wniesienia pozwu i kwoty 1 148,98 zł z tytułu poniesionych kosztów leczenia, skapitalizowanej renty w wysokości 37 800 zł oraz renty miesięcznej po 600 zł począwszy od 1 kwietnia 2012 roku, nadto o zasądzenie kosztów procesu.

Podał powód na uzasadnienie, że 18 grudnia 2004 roku uległ wypadkowi drogowemu na przejściu dla pieszych, a sprawca wypadku – kierująca samochodem K. C., została skazana przez Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju. W

wyniku zdarzenia powód doznał obrażeń ciała w postaci wieloodłamkowego złamania nasady szyjki kości ramiennej prawej z przemieszczeniem, wieloodłamkowego złamania nasady, przynasady i trzonu kości piszczelowej prawej z oderwaniem wyniosłości międzykłykciowej, złamania podgłówkowego kości strzałkowej prawej, złamania kostki bocznej podudzia lewego z przemieszczeniem. Powód przeszedł szereg skomplikowanych operacji, został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i samodzielnej egzystencji. Stwierdzono, że powód musi się zaopatrzyć w przedmioty ortopedyczne, pomoce techniczne i musi korzystać z pomocy opieki osób trzecich i rehabilitacji. Wynikiem wypadku była również niewydolność krążenia. Powód ma stale opuchnięte nogi i występują u niego stany zapalne, które leczone są na Oddziale (...) szpitala w W.. Doznane przez powoda uszkodzenia kręgosłupa i biodra powodują silne bóle.

Powód przyznał, że otrzymał od pozwanego tytułem zadośćuczynienia kwotę 110 000 zł i 4 733, 61 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia.

Powód twierdził również, że w każdym miesiącu ponosi koszty zakupu leków oraz ponosi koszty rehabilitacji, stąd też żądał dalszego zadośćuczynienia, renty wyrównawczej i zwrotu kosztów, które poniósł do chwili wniesienia pozwu, a także po jego rozszerzeniu w okresie od lipca do sierpnia 2012 roku.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, zasądzenie kosztów, zarzucając, że wypłacił już powodowi zadośćuczynienie za krzywdę i cierpienia w związku z doznanymi obrażeniami ciała. Pozwany zarzucił również, że wypłaci 4 733,61 zł za udokumentowane koszty leczenia. Pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności, twierdził jednak, że żądanie dalszych kwot jest nieuzasadnione, zwłaszcza, że dolegliwości zgłaszane przez powoda są związane również z jego wiekiem.

Pozwany zgłosił zarzut 3-letniego przedawnienia w odniesieniu do renty żądanej przez powoda, twierdząc, że może on ewentualnie dochodzić tego roszczenia od 4 kwietnia 2009 roku, a nie wcześniej.

Wyrokiem z 29 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 90 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 listopada 2012 roku (pkt 1); zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11 891,78 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 10 742,80 zł od dnia 23.04.2012 r. i od kwoty 1 148,98 zł od dnia 14.09.2012 r. (pkt 2); zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 21 600 zł (pkt 3); zasądził od pozwanego na rzecz powoda rentę w kwocie po 600 zł miesięcznie począwszy od 1 kwietnia 2012 roku płatną do 5-tego każdego miesiąca z góry (pkt 4); w pozostałej części powództwo oddalił (pkt 5); zasądził od pozwanego na rzecz powoda koszty zastępstwa adwokackiego w kwocie 3 600 zł (pkt 6) oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku) kwotę 6 396 zł, a od powoda z zasądzonych roszczenia kwotę 1 044 zł (pkt 7).

Sąd Okręgowy ustalił, że bezspornym było, że w dniu 18 grudnia 2004 roku powód został potrącony przez kierującą samochodem K. C., która została skazana wyrokiem Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju z 20 maja 2005 roku. W wyniku tego zdarzenia powód doznał wieloodłamkowego złamania kości ramiennej, kości piszczelowej, strzałki prawej, kostki bocznej podudzia i musiał w związku z tym przebywać w szpitalu, gdzie poddany był operacji. Od kwietnia 2005 roku powód przebywał na rehabilitacji, którą kontynuuje do dnia dzisiejszego. W tym samym roku również usunięta została płytka Zespol z podudzia prawego, a w dwa lata później rozpoznano u powoda stan po złamaniu szyjki kości udowej i trzonów L1 i Th 12, nadto trzonu kości ramienia. Od wypadku powód przebywał również na Oddziale (...) szpitala w W. – w sumie 7-krotnie, gdyż cierpi na zapalenia skóry i tkanki podskórnej podudzia lewego, zespół pozakrzepowy podudzi, nadciśnienie tętnicze, przewlekłą niewydolność serca i przerost gruczołu krokowego.

Do tej pory w związku z urazem kręgosłupa powód ma niesprawną dolną, lewą kończynę, wypryski na skórze utrzymują się na obu nogach, chodzi jedynie przy pomocy baloniku, a jego chód jest niesprawny, podobnie jak bark i prawe ramię. Powód stale musi leczyć ubytki skóry w związku z powikłanym zapaleniem skóry na nogach, co z kolei jest wynikiem niewydolności żyłnej. Przed wypadkiem powód nie chorował na niewydolność żylną i limfatyczną, dopiero po wypadku na skutek uszkodzenia narządu ruchu wystąpiły powikłania zakrzepowe, wymagające stałego, przewlekłego leczenia. Powód cierpi również na niewydolność krążenia.

Powód w związku z doznanymi urazami oraz schorzeniami, które wymagają stałego leczenia musi kupować co miesiąc leki przeciwbólowe oraz środki związane ze schorzeniami dermatologicznymi, a także inne leki związane z koniecznością leczenia skutków urazów. Musi kupować również środki sanitarno-higieniczne. Powód nabył b.rehabilitacyjny, a także sprzęt rehabilitacyjny i terapeutyczny. W okresie od lipca do sierpnia 2012 roku powód poniósł kolejne koszty zakupu leków oraz poniósł koszty rehabilitacji na łączną kwotę 1 148,98 zł.

Pozwany wypłacił powodowi odszkodowanie za poniesione koszty leczenia (okoliczność bezsporna), a także za sprzęt Z. – kwotę 622,50 zł jako 30% wartości tego sprzętu, która wynosiła 2 075 zł. Pozwany uznał bowiem, że jest to sprzęt ogólnodostępny, mogą korzystać z niego inne osoby, a nie tylko powód.

Powód jest pod stałą opieką żony, która musi go dowozić do lekarzy, na masaże, powód musi korzystać z wizyt lekarskich, a także z rehabilitacji, w tym również prywatnych. Nie potrafi on samodzielnie zadbać o higienę, ani przygotować sobie jakiegokolwiek posiłku, ma duże trudności z poruszaniem się, ciągle odczuwa bóle, a w związku z tym jest bardzo nadpobudliwy i nieprzyjemny dla otoczenia.

Bezspornym też było, że pozwany wypłacił już powodowi tytułem zadośćuczynienia 110 000 zł.

Zdaniem Sądu stosownym zadośćuczynieniem dla powoda za doznany ból i krzywdę jest kwota 200 000 zł. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynikało, że skutki wypadku są bardzo rozległe, dotkliwe dla powoda, bolesne, wymagające nieustannego leczenia, w tym również szpitalnego oraz rehabilitacji. Rokowania są niestety złe dla powoda, a te wszystkie okoliczności muszą mieć wpływ na wysokość stosownego zadośćuczynienia.

Mając na uwadze również fakt, iż powód nie potrafi się samodzielnie poruszać, nawet w łazience potrzebuje pomocy, a jego stan nie będzie się poprawiał, Sąd uznał, że kwota 200 000 zł nie może być kwotą zbyt wygórowaną w odniesieniu do schorzeń na jakie cierpi powód, łącznie z powikłaniami będącymi wynikiem doznanych urazów. W tym zakresie żądanie pozwu jest uzasadnione na podstawie art. 445 k.c., odsetki należało zasądzić od dnia wyrokowania.

Częściowo uzasadnione jest żądanie zwrotu kosztów leczenia według dołączonych faktur, za wyjątkiem kwoty 2 075 zł, gdyż pozwany z tego tytułu wypłacił powodowi 30%, słusznie uznając, że lampa b. może być wykorzystywana nie tylko przez powoda i to przez wiele lat. Tak więc na zasadzie art. 444 k.c. dochodzoną przez powoda należność z tytułu zwrotu kosztów leczenia należało pomniejszyć o kwotę 2 075 zł i zasądzić kwotę 10 742,80 zł z odsetkami od dnia 23 kwietnia 2012 roku, gdyż wówczas pozwany otrzymał odpis pozwu. Kwotę 1 148,98 zł z tytułu rozszerzonego żądania zwrotu kosztów leczenia Sąd zasądził z odsetkami od 14 września 2012 roku, gdyż wtedy to żądanie zostało zgłoszone.

Uzasadnione jest żądanie zasądzenia na rzecz powoda renty w wysokości po 600 zł miesięcznie. Wszystkie dowody przeprowadzone w tej sprawie w wystarczający sposób wskazały na konieczność zasądzenia renty z tytułu zwiększenia się potrzeb powoda (art. 444 § 2 k.c.). Powód nie tylko musi korzystać z opieki osoby trzeciej, ale również musi dojeżdżać do szpitali, do lekarzy, na rehabilitację, w tym również odpłatną, a zatem z całą pewnością, jako osoba całkowicie niezdolna do samodzielnej egzystencji potrzebuje większych środków finansowych, niż osoba zdrowa.

Sąd przyjął jednak za uzasadniony zarzut przedawnienia roszczenia za okres od stycznia 2007 roku do kwietnia 2009 roku (art. 442 k.c.). Roszczenie wynikające z tytułu renty przedawnienia się z upływem 3 lat jako roszczenie okresowe, stąd też zasadnym było zasądzenie renty począwszy od 4 kwietnia 2009 roku. Skumulowana renta za ostatnie 3 lata przed wniesieniem pozwu, licząc po 600 zł miesięcznie, wynosi 21 600 zł. Renta bieżąca zaś, która ma być płatna od 1 kwietnia 2012 roku wynosi po 600 zł miesięcznie.

Orzeczenie o kosztach procesu uzasadnia art. 100 k.p.c. Powód bowiem utrzymał się w swoim żądaniu w 90 % stąd też zobowiązany jest pokryć 10 % należnej opłaty sądowej z zasądzzonego roszczenia.

Koszty zastępstwa adwokackiego Sąd uwzględnił na rzecz powoda w całości.

Powyższy wyrok w części zasądzającej zadośćuczynienie ponad 40 000 zł (pkt 1) oraz w części zasądzającej odszkodowanie w kwocie 11 981,78 zł (pkt 2), a także orzekającej o kosztach procesu (pkt 6) zaskarżyła apelacją pozwana, która zarzucając naruszenie art. 445 § 1 k.c., polegające na błędnej jego wykładni, w szczególności wyrażającej się w nieprawidłowym uznaniu, iż kwota 200 000 zł stanowi „odpowiednią kwotę zadośćuczynienia”, naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., polegające na sprzeczności ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, a zwłaszcza dowodu z opinii lekarskiej oraz naruszenie art. 444 § 1 i 2 k.c. poprzez zasądzenie odszkodowania z tytułu kosztów leczenia powoda, pomimo, iż roszczenie to nie zostało udowodnione, a ponadto to samo roszczenie zostało uwzględnione w postanowieniu Sądu zasądzającym rentę z tytułu zwiększonych potrzeb. Wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie powództwa przy stosunkowym rozdzieleniu kosztów postępowania I-instancyjnego od stron i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

apelacja nie jest uzasadniona.

Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za swoje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji jako, że ustalenia te znajdują oparcie w zebranym w sprawie materiale dowodowym ocenionym przez ten Sąd w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c.

Nie może odnieść skutku zarzut apelacji naruszenia przez ten Sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. zgłoszonego w apelacji w kontekście sprzeczności ustaleń Sądu I instancji z treścią zebranych dowodów. O sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału można mówić wtedy, gdy zachodzi dysharmonia pomiędzy wnioskami sądu, a treścią tego materiału, co wypływa z wadliwości przeprowadzonej oceny dowodów wynikającej z zasad ich oceny określonych w art. 233 § 1 k.p.c. Zatem, aby tego rodzaju zarzut mógł odnieść skutek, rzeczą apelującej było wykazanie tego, iż Sąd I instancji uchybił kryteriom oceny dowodów wynikających z art. 233 § 1 k.p.c. Apelacja pozwanej tego warunku nie spełnia, gdy pozwana nie tylko nie wykazała, ale nawet nie wskazała tych kryteriów oceny dowodów, którym Sąd ten miałby uchybić.

Nie jest trafny zarzut apelacji naruszenia art. 444 § 1 i 2 k.p.c., gdy pozwana twierdzi, iż powód nie udowodnił zgłoszonego roszczenia odszkodowawczego, obejmującego koszty leczenia poniesione przez powoda do dnia wytoczenia powództwa, gdy na udowodnienie tej okoliczności powód złożył faktury zakupu leków, zaś pozwana nie wypowiedziała się co do faktów wynikających z tych dokumentów ani w odpowiedzi na pozew (k. 48-53), ani też w toku dalszego postępowania, w szczególności zaś po złożeniu dowodu z opinii biegłego sądowego. W tej sytuacji zasadne jest przyjęcie, iż twierdzenia strony powodowej co do faktu poniesienia kosztów zakupu leków, ich wysokości, a także, iż zakupy te związane były ze skutkami przedmiotowego wypadku zostały przyznane przez pozwaną, na podstawie art. 230 k.p.c. Z tej przyczyny podnoszone w tej materii zarzuty apelacji nie mogą odnieść skutku.

Tak samo nie mogą odnieść skutku dalsze zarzuty apelacji sprowadzające się do twierdzenia, iż zasądzona renta wyrównawcza pochłania niejako odszkodowanie obejmujące koszty leczenia powoda, gdy Sąd I instancji wyraźnie wskazał, iż renta wyrównawcza obejmuje zwiększone potrzeby powoda, wynikające z korzystania przez niego z opieki osoby trzeciej, dojazdów do szpitala, lekarzy, na rehabilitację, w tym również odpłatną.

Za chybione należy uznać zarzuty apelacji naruszenia art. 445 § 1 k.c. zgłoszone w kontekście zawyżenia przez Sąd I instancji przyznanego powodowi zadośćuczynienia ustalonego na kwotę 200 000 zł.

Podkreślenia tu wymaga, iż zadośćuczynienie, o którym mowa w art. 445 § 1 k.c., stanowi rekompensatę pieniężną za krzywdę niemajątkową, a związaną z ujemnymi przeżyciami związanymi z cierpieniem fizycznym i psychicznym, wynikającym m. in. z uszkodzenia ciała. W tym przypadku podstawę ustalenia odpowiedniego zadośćuczynienia stanowią przede wszystkim konsekwencje uszkodzenia ciała, a więc rozmiar krzywdy jakiej poszkodowany doznał. Odnosi się to w szczególności do nasilenia cierpienia i ich długotrwałości, stanu ogólnego poszkodowanego oraz do trwałości następstw wypadku. Decydujące znaczenie dla określenia sumy pieniężnej zadośćuczynienia ma tu zatem

rozmiar doznanej krzywdy, skoro zadośćuczynienie ma na celu naprawienie szkody niemajątkowej, wyrażającej się doznaną krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych.

Stwierdzić należy, iż krzywda powoda, jakiej doznał na skutek przedmiotowego wypadku jest tego rodzaju, iż ustalone przez Sąd I instancji zadośćuczynienie w kwocie 200 000 zł nie może być ocenione jako rażąco wygórowane. Podkreślenia tu wymaga, iż same skutki wypadku, bez uwzględnienia samoistnych schorzeń powoda wynikających z jego wieku, jak to określił biegły sądowy, są znaczne, gdy obecnie powód jest w ocenie narządu ruchu skomplikowanie, wielomiejscowo, trwale uszkodzony. Uszkodzenia te łączą się z nasileniem bólu w stopniu średnim do dużego, a skutki te powodują konieczność stałej rehabilitacji łagodzącej jedynie dolegliwości bólowe, zaś rokowania na przyszłość są takie, iż stan powoda będzie się pogarszał. Urazy jakich doznał powód spowodowały także u niego niewydolność żylną i limfatyczną, a także powikłania zakrzepowe, co wymaga przewlekłego leczenia (k. 82-84). Wprawdzie biegły wskazał, że niewydolność krążenia nie jest wyłącznym następstwem urazów powoda doznanych w wypadku, to jednak ta okoliczność nie ma wpływu na ocenę rozmiaru krzywdy doznanej przez powoda, gdy w pewnym zakresie także to schorzenie powoda jest skutkiem wypadku, a przytoczone wyżej wyłączone skutki wypadku są dla powoda znaczne i poważne.

Z tej przyczyny apelacja jako nieuzasadniona podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym zasądzono od pozwanej na rzecz powoda na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. w wysokości określonej w § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

(...)